

Orientering om rådighedssanktioner over for uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere i Slagelse

Jobcenter Slagelse, 22. maj 2015

Hvornår sanktioneres

Uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere er forpligtiget til i forbindelse med modtagelse af hjælp at tage imod tilbud om arbejde, tilbud om beskæftigelsesfremmende foranstaltninger og være aktivt job- eller uddannelsessøgende. Hvis disse forpligtigelser ikke overholdes, skal der iværksættes sanktioner i form af træk i uddannelses- eller kontanthjælpen. I særlige tilfælde kan der stoppes helt for hjælpen, hvis en borger uden rimelig grund helt afviser at deltage i aktivering eller gentagne gange udebliver fra aktivering.

Viden om effekt af sanktioner

Forskningen i forhold til rådighedssanktioner viser, at det giver mening effektmæssigt at give rådighedssanktioner til uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere og jobklare kontanthjælpsmodtagere. For disse grupper mindskes tiden på offentlig forsørgelse. Det tyder på, at disse borgere i mindre grad opnår en varig tilknytning til uddannelse/arbejdsmarkedet, fordi de kun er motiveret via negative incitamenter. For de aktivitetsparate borgere kan der ikke påvises nogen effekt af rådighedssanktioner, fordi disse borgere som udgangspunkt ikke er stærke nok til selv at kunne handle på sanktioner, hvis de er korrekt visiteret. Når lovgivningen fortsat fastholder sanktionsmuligheden til aktivitetsparate borgere, så handler det om at bruge det politiske princip "yde for at kunne nyde".

Sanktioner er ikke nødvendigvis lig med kvalitet og effekt

Antallet af sanktioner er ikke nødvendigvis lig med stor effekt, men fortæller ofte mere noget om, hvor intensiv en aktiv indsats, som borgerne tilbydes, og hvordan man politisk ønsker, at tilgangsvinklen skal være i forhold til borgerne.

Den historiske udvikling i antallet af sanktioner har således tæt sammenhæng med udviklingen i borgerens lovbestemte pligt til at skulle deltage i aktive tilbud og kommunerne refusionsøkonomiske incitament til at etablere aktive tilbud.

På det område har lovgivningen og refusionsreglerne ændret sig over tid. I forhold til tidligere skal kommunerne i langt højere grad forholde sig individuelt til den enkelte borgers behov ud fra, hvad der bidrager til hurtigst muligt at få borgeren tilbage på arbejdsmarkedet eller i uddannelse. Den nye politiske tilgang til borgerne, som bl.a. går under betegnelserne "empowerment" og "den serviceorienterede myndighed" betyder, at jobcentrenes fokus i langt højere grad skal rettes mod at skabe positiv motivation hos den enkelte borger. Målet er, at antallet af sanktioner på sigt helst skal nedbringes til et minimum, så jobcentrenes ressourcer i større omfang kan bruges til at udvikle borgerne frem for til tunge administrative opgaver, der følger med at sanktionere på grund af borgernes retssikkerhed. Det handler med andre ord om at inddrage borgerne mere i egen sag og skabe større ejerskab til indsatsen gennem god vejledning, klar forventningsafstemning og meningsfulde aktive tilbud.

Niveau for rådighedssanktioner i Slagelse

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering offentliggør på "Jobindsats.dk" sanktionsstatistik for hele landet og for de enkelte kommuner. Fra 2014 betød Kontanthjælpsreformen, at der skete en opbrydning af kontanthjælpsområdet, hvor en stor del af de unge under 30 år i stedet kom til at modtage uddannelseshjælp. Der er derfor kun sammenlignelige data tilbage fra 1. kvartal 2014. Opgørelse for henholdsvis uddannelseshjælp og kontanthjælp findes bagerst i denne orientering.

Den nyeste sanktionsopgørelse, som er for ultimo 3. kvartal 2014, viser, at Slagelse på kontanthjælpsområdet sanktionerer tilnærmelsesvis samme andel af borgerne som på landsplan. Det

gælder både i forhold til jobparate og aktivitetsparate borgere, men det gennemsnitlige antal sanktioner er en smule større end på landsplan.

På uddannelseshjælpsområdet er der dog en markant anderledes praksis i Slagelse end på landsplan, da det er 19,6 % af de unge mod 11,9 %, som er blevet sanktioneret i 3. kvartal 2014 og samme tendens har været gældende i de forudgående kvartaler. Slagelse sanktionerer flere unge, uanset om det er åbenlyst uddannelsesparate, uddannelsesparate eller aktivitetsparate. Forskellen kan ikke forklares med forskel i aktiveringsniveau, da aktiveringsgraden faktisk er en smule lavere i Slagelse end på landsplan i samme periode.

Slagelse Kommune har historisk set praktiseret et meget højt sanktioneringsniveau for alle målgrupper. Opgørelserne giver derfor en indikation af, at der forsat er en kultur, som skal ændres hen imod at blive endnu bedre til at inddrage borgerne og skabe positive motivation i forhold til borgerne, så jobcentret kan minimere brugen af sanktionsredskaber. Det gælder især i forhold til de aktivitetsparate borgere, hvor sanktioner sjældent sikrer disse borgere progression mod arbejdsmarkedet. Omvendt kan der argumenteres for, at det giver god mening og effekt at give åbenlyst uddannelsesparate sanktioner, hvis de ikke møder frem i nytteindsats, da denne gruppe har mulighed for at flytte sig selv.

Rådighedssanktioner – uddannelseshjælp

	Visitationskategori i alt	Kvartal	Antal sanktioner i alt	Antal sanktioner fordelt på type						Andel sanktionerede ledige, pct.	Gnsn. antal sanktioner pr. sanktioneret ledig
				Ophør af ydelse	Skærpet rådighed	Periode-sanktion - udeblivelse fra samtale	Periode-sanktion - udeblivelse fra tilbud	Periode-sanktion - mgl. Tilmelding/ cv	Punkt-sanktion		
Hele landet	Visitationskategori i alt	1. kv. 2014	13.480	496	4	1.860	10.665	210	245	11,4	2,26
		2. kv. 2014	15.945	741	12	2.218	12.209	410	355	13,0	2,3
		3. kv. 2014	12.656	860	4	2.327	8.894	274	297	11,9	2,07
	Uddannelsesparat	1. kv. 2014	8.023	296	3	1.128	6.405	56	135	15,1	2,31
		2. kv. 2014	9.798	442	9	1.446	7.653	49	199	18,7	2,33
		3. kv. 2014	7.657	506	4	1.470	5.487	43	147	17,6	2,13
	Åbenlyst uddannelsesparat	1. kv. 2014	2.392	155	.	309	1.720	136	72	15,9	1,88
		2. kv. 2014	2.941	249	3	281	1.960	340	108	21,1	2,01
		3. kv. 2014	2.057	267	.	276	1.205	221	88	19,0	1,73
	Aktivitetsparat	1. kv. 2014	2.998	41	.	403	2.510	9	34	4,8	2,38
		2. kv. 2014	3.145	47	.	473	2.571	8	46	4,7	2,39
		3. kv. 2014	2.902	81	.	564	2.195	7	55	4,8	2,17
	Uoplyst	1. kv. 2014	67	4	.	20	30	9	4	6,6	1,37
		2. kv. 2014	61	3	.	18	25	13	.	7,3	1,53
		3. kv. 2014	40	6	.	17	7	3	7	5,4	1,14
Slagelse	Visitationskategori i alt	1. kv. 2014	660	.	.	43	592	8	16	22,3	2,96
		2. kv. 2014	760	4	.	15	707	14	20	19,5	3,67
		3. kv. 2014	694	.	.	26	600	32	35	19,6	3,52
	Uddannelsesparat	1. kv. 2014	210	.	.	17	190	.	3	24,6	3,75
		2. kv. 2014	260	3	.	6	244	.	7	26,8	4,13
		3. kv. 2014	190	.	.	5	179	.	6	22,5	4,22
	Åbenlyst uddannelsesparat	1. kv. 2014	167	.	.	10	136	8	12	29,2	2,14
		2. kv. 2014	227	.	.	3	197	14	12	26,7	3,49
		3. kv. 2014	275	.	.	3	216	31	25	36,1	3,27
	Aktivitetsparat	1. kv. 2014	282	.	.	16	265	.	.	15,5	3,03
		2. kv. 2014	273	.	.	6	266	.	.	13,2	3,29
		3. kv. 2014	225	.	.	17	205	.	.	11,2	3,31
	Uoplyst	1. kv. 2014	.	.	.	.	.	.	.	7,7	1,0
		3. kv. 2014	4	.	.	.	.	.	.	15,0	1,33

Kilde: Jobindsats.dk pr. 20. maj 2015

Rådighedssanktioner – Kontanthjælp

	Antal sanktioner i alt	Antal sanktioner fordelt på type							Andel sanktionerede ledige, pct.	Gsn. antal sanktioner pr. sanktioneret ledig	
		Ophør af ydelse	Skaerpet rådighed	Periode-sanktion - udeblivelse fra samtale	Periode-sanktion - udeblivelse fra tilbud	Periode-sanktion - mgl. tilmelding/cv	Punktsanktion				
Hele landet	Visitationskategori i alt	1. kv. 2014	11.895	477	12	2.367	6.557	2.149	333	6,1	1,64
		2. kv. 2014	9.879	288	17	1.828	5.525	1.954	267	5,1	1,67
		3. kv. 2014	9.700	346	19	2.174	4.857	1.965	339	5,4	1,56
	Jobparat	1. kv. 2014	5.683	198	6	789	2.471	1.991	228	10,2	1,52
		2. kv. 2014	5.344	196	11	743	2.281	1.917	196	10,0	1,5
		3. kv. 2014	5.555	239	14	833	2.289	1.917	203	10,9	1,47
	Aktivitetsparat	1. kv. 2014	5.196	105	6	1.269	3.699	52	65	3,4	1,9
		2. kv. 2014	4.340	77	6	1.041	3.133	29	54	2,8	1,93
		3. kv. 2014	4.010	96	5	1.304	2.501	38	66	2,9	1,69
	Uoplyst	1. kv. 2014	1.016	174	..	309	387	106	40	13,7	1,25
		2. kv. 2014	195	15	..	44	111	8	17	3,5	1,49
		3. kv. 2014	135	11	..	37	67	10	10	2,6	1,48
Slagelse	Visitationskategori i alt	1. kv. 2014	401	..	..	73	278	44	7	8,1	2,13
		2. kv. 2014	325	..	..	15	280	21	7	5,6	2,54
		3. kv. 2014	238	..	..	21	153	59	3	5,7	1,89
	Jobparat	1. kv. 2014	130	..	..	29	81	34	6	8,7	1,69
		2. kv. 2014	132	..	..	9	97	21	4	6,9	2,2
		3. kv. 2014	135	..	..	13	59	58	3	9,7	1,63
	Aktivitetsparat	1. kv. 2014	223	..	..	38	162	..	..	6,1	2,69
		2. kv. 2014	154	..	..	6	145	..	3	4,6	2,52
		3. kv. 2014	81	..	..	8	72	..	..	2,8	2,19
	Uoplyst	1. kv. 2014	48	..	..	6	33	8	..	22,4	1,71
		2. kv. 2014	39	..	..	..	38	..	..	8,0	4,88
		3. kv. 2014	22	..	..	..	22	..	..	6,5	3,67

Kilde: Jobindsats.dk pr. 20. maj 2015